

ANDIRIN'DAN ÇEŞİTLEME

Andırın'da özellikle kız çocuklarını okutma oranı oldukça yüksektir. Andırılı kendi sorunlarını mizahlaştırmayı, kendisiyle alay etmeyi bilir. Bu anlayış kendine güvenin, kendi kendini aşmanın verdiği özgüvenin sonucudur diye düşünüyorum. Sözelimi **kazara kaza olmuş andırın kazası, keçi gütmeden geliyor, meclis umum azası** tekerlemesi ile **ormanının adı hopur –yağmurunun adı zopur - itinin adı güpür - yediği palıdınan murt - konuştuğu cartunan curt**. Sözlerinden, alınmaz, incinmez, gücenmez. Bu tür yakıştırmaları alçak gönüllülükle karşılar.

Her şeyin çok çabuk tükenip, değiştiği çağımızda, yok olup gitmeden, kültürel değerlerimizi de kitaplaştıralım diyoruz. Yılların, yüzyılların imbiğinden süzülerek gelen düşünümüz, bayramımız,halk oyunlarımız,dilimiz, gelenek göreneklerimiz, yemeklerimiz, giyim- kuşamımız, velhasıl tüm kültürel değerlerimiz zamanla aşınıyor,erozyona uğruyor, yok olup yitiyor.

Çocukluğumuzun uzun kış gecelerinde dinlediğimiz döşü sazlı aşıklar, usta anlatıcılar yok artık. Onlar ki, bizi alır, manilerin, türkülerin, halk öykülerinin, destanların, ağıtların iklimine götürür; masalların en devli, en gizemli serüvenini onlarda yaşadık. Dadaloğlu'ları, Elbeyoğlu'ları, Karacaoğlu'ları, Kambertay masalını, Muzu'nun serüvenini, Sürmeli beyi, Aşık Kerem'i, Arzu ile Kamber'i, Şah İsmail'i, Ali Paşa'yı, Deli Boran'ı, Kul Yusuf'u biz onlardan öğrendik.

Yaşar Kemal'in kitaplarında övgü ile söz edilen Andırınlı Kul Halil i Andırınlı Türkmen ağıtçısı Hasibe Hatun öldü, Telli Hatun öldü, sesi bir uçtan bir uca Çukurovada, Andırın'da, Toroslarda, Gâvur Dağlarında, Düziçinde yankılanan Âşık Mahmut öldü. Tabak İsmail öldü. Sabahlara dek sazlı sözlü halk öyküleri dinlediğimiz âşıkların yerinde şimdi televizyonlar, videolar, kasetçalarlar, arabesk kasetler, bilgisayar ve elektronik oyunlar var. Usta anlatıcı Andırın'lı Kel Ağa ise küskün alıp başını Düldül Dağına çekildi. Şimdi o öykülerini, türkülerini, dağa- taşa, uçan kuşa anlatmaktadır. Halk ağacının dalında çiçeklenen o güzelim kültürel zenginliklerimiz unutulup yok olup erimekte.

Biz Andırınlı aydınlar, elimizi yüreğimize koyup küskün Kel Ağa'yı Düldül Dağından indirip, yarpuz, yavşan kokan ellerinden öpsek mi ,bir arabesk kasetle gönlümüzü mü buğulasak?

İkisini de yapamayız. Sorumluluğumuzu bilip, geçmişten geleceğe köprü olalım, bu kültürel değerlerimizi kitaplaştıralım diyoruz. Evrensel kültürün deseninde, yerel ve renkli bir nakış olalım.

Andırın'ın Yeşilova Ortaokulunda Türkçe öğretmenliği yaparken, maniler, destanlar, masallar gibi derlemeler yaptım. Yılların birikimi bu derlemeler defterimizde yayınlanacağı günü bekler. Bu derlemelerden küçük bir çeşitleme vermek isterim Tirşik Dergisine

Mehirlioğlu'nun ineği komşunun bahçesine girmiş, patlıcan, domates, bostan, kabak; öbürleri neyse de ille de kabak yerle bir olmuş. Durumu gören bahçesahibi deliye döner.

Sorar – soruşturur, Karafakı’dan bahçeye girenin Mehirlıoğlu’nun ineği olduğunu öğrenir. İneği yakalar, kulağını, kuyruğunu kesip hendeğe yuvarlar; ama öfkesini alamamıştır.

Değnekten sazını eline alır, başlar söylemeye.

KABAK DESTANI

Hani kabağın irisi
Gitti canımın yarısı
Kurban olam kabak sana
Çalı saklamış birisin.

Tohumun aldım merdinden
ldüm kabağın derdinden
İnkâr etme Mehıroğlu
Gürürüm seni yurdundan.

Altmış kabak birden yandı
Tütünü denize indi
Kurban olam kabak sana
Kokusu burnuma sindi.

Kabağın yeniği hayli
Bak dalları ayrı ayrı
Bir pişmesin yiyemedim
İflah olmam ölüm gayrı
(yaza çıkmam ölüm gayrı)

Noluksun inek noluksun
Ortada seyip kalıksın
Kulak kesik kuyruk obuk
Varıp hendeğe doluksun

Beşbucaklı Gök Ömer Ali’nin danası, konu komşunun ekinini taciz eder. Dana, ne rk dinler ne yular. Bir gün ağıldan atlarken karnına kazık batır, dana ölür.

Bekir Ali değnekten sazını alır eline dokunur teline:

Yenil derdim yenilmezdin

Dostu düşmanı bilmezdin

Ekine fırsat vermezdin

Oh oldu danam oh oldu.

Dişerek yanan yüreğini soğutmaya çalışır.

Beşbucak'tan Eskicioğlu Ahmet Ağa Haştırın'dan bir at alır. Atını öylesine överki sanki Hz. Ali'in Düldülü, Köroğlu' nun koç kır atı; görünüşüne baksan, Seyis Yusuf'un Bolu bey'ine sunduğu uyuz beygir. Kabalcıoğlu Hacahmet Ağa, ünlü doru atın durumunu görürde ince halk zekâsıyla iğnelemeden durur mu?

DORU TAY DESTANI

Kaldırdım başımı yüksek dinledim
Yüce dağlar şol görünen yol gibi
Bine idim ben dorunun üstüne
Aka idim boz bulanık sel gibi

Of of çeker yekinemez yerinden
Selam alır hem sağından, solundan
Kötü olsa ayrılmazdı elinden
Kaytan boyun çok ürküyor tay gibi

Bire uşak bu doruya noluyor
Varanlara yan depiği çalıyor
Sultan Osman zamanını biliyor
Süleyman'dan bir haberi var gibi
Haştırın da birkaç kürü öldürmüş
Sağ olduğun cümle-aleme bildirmiş
Yaşı varmış bin üç yüzü doldurmuş
Peygamberin ugabıym der gibi

Dalmış zevke güne karşı yatıyor
Eskici Ahmet yaman değnek atıyor
Yavuz kaçan tosbağları tutuyor
Şihr-i cazi şember cinsi var gibi

Şember cinsi denir imri ılgıt atına
Eskicioğlu evsin kursun butuna
Her kartalın dişi geçmez etine
İki binlik bir ihtiyar pir gibi

Doruyumuş kır olaydı felekte
Bir çift tüyü kalmış iki kulakta
Kayseri de karamanda frenkte
İnce doru yer yüzünde bir gibi

Kabalcıoğlu bunu böyle söyledi
İndi aşkın deryasını boyladı
Doru halin bana tahrir eyledi
Yaz gününe inceliyor kol gibi